

KLAF Nyhetsbrev

Inledning

Hej i sommarvärmen!

I detta första nyhetsbrev kommer, förutom en kort presentation av länsarkivarierna, även några artiklar som är skrivna utifrån Arkivveckan i Västerås i maj.

Nästa arkivvecka är tänkt att gå av stapeln någon gång under 2017 och är för alla arkivarier och andra personer som arbetar med arkiv och arkivfrågor. Rekommenderas varmt!

Förra nyhetsbrevet publicerades 2010, så det här blir något av en omstart. Nyhetsbrev är tänkt att publiceras några gånger per år.

Dessa nyhetsbrev hoppas jag kommer fungera som en informationskanal mellan arkivförbundet, dess medlemmar och

andra intressanta aktörer inom främst Kalmar läns arkivvärld.

Här finns utrymme för information från arkivförbundet och vad vi tillfället arbetar med.

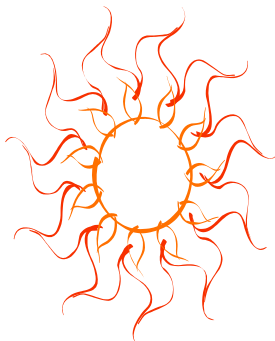
Jag vill också gärna få information av Er om vad som händer i er verksamhet.

Här har ni möjlighet att presentera er verksamhet och nå ut till allmänheten via detta nyhetsbrev. Jag kommer utöver att skicka det via mejl även dela nyhetsbrevet på Facebook. På så sätt sprids information, kunskap och intresse för arkiv till en vidare krets.

Har Ni några intressanta projekt, föredrag eller samarbeten som ni vill dela med er av? Hör av er till mig!

Ha en fortsatt trevlig sommar!

Karin Lokrantz Nilsson
länsarkivarie
Kalmar läns Arkivförbundet

AVEC—Arkivveckan

AVEC står för Arkivveckan och anordnas av SASS – Svenska arkiv i samverkan för synlighet.

Tillsammans med en mängd olika arkivorganisationer i landet bildades en gemensam ledningsgrupp.

Den första Arkivveckan hölls 2002 i Lund. Det har hållits 4 arkivveckor sen starten 2002 och den senaste Arkivveckan hölls i maj 2013 i Västerås.

Arkivveckan är tänkt att samla arkivverksamma och intressenter för aktuell information, diskussion

och kontakt över arkivsektorsgränserna.

Några av de kommande artiklarna i detta nyhetsbrev är från de olika seminarier och föreläsningar som hölls.

www.arkivveckan.se

Kalmar läns Arkivförbundet

Årgång 1, utgåva 1
2013-07-01

Särskilt intressanta artiklar:

- *Visste ni att det finns en internationell arkivdeklaration? - på sida 1 du läsa den.*
- *I Folkrorelsearkivet för mellersta Kalmar län i Oskarshamn finns dokument från över 700 föreningar, företag o organisationer. Här finns även lokaltidningar från 1867.*
- *Ett intressant utställning om hembygd pågår just nu i Kalmar läns museum.*

I det här numret:

<i>AVEC— Arkivveckan</i>	1
<i>Deklaration om arkiv</i>	1
<i>Ett öppet folkrörelsearkiv i Ohann</i>	2
<i>Hembygd— någonstans i Sverige</i>	2
<i>Arkivpedagogik— vad är det?</i>	3
<i>Minneslådor i äldreomsorgen</i>	3
<i>Om det värsta händer</i>	3

The International councils on archives (ICA). Deklaration om arkiv

Sedan 2010 finns en internationell arkivdeklaration—framtagen i syfte att sprida kunskap om varför arkiv och arkivarier behövs.

Deklaration adopted by the 36th session of the General Conference of UNESCO.

”Arkiv dokumenterar beslut, aktiviteter och minnen.

Arkiven utgör ett **unikt** och **oersättligt** arv som förs vidare från **generation** till generation.

Arkiv **vårdas** och **förvaltas** redan från arkivbildningsstadiet. För att deras värde och betydelse ska bevaras. De är betydelsefulla **informationskällor** som ger stöd för att **dokumentera** och ge förutsättningar för **öppenhet** i administrativa aktiviteter.

Arkiven spelar en **avgörande** roll i samhällsutvecklingen genom att **trygga** och **bidra** till enskildas och det gemensamma **minnet**.

Öppen tillgång till arkiv berikar vår **kunskap** om det mänskliga samhället, främjar **demokrati** och **livskvalitet** samt **skyddar** medborgarnas **rättigheter**.”

Svensk översättning: Berndt Fredriksson

Mot den bakgrunden erkänner vi:

- arkivens unika egenskaper
- Arkiven som strategisk informationsresurs
- Arkivens mångfald
- Mångfalden i format
- Arkivariernas roll
- Det gemensamma ansvaret

Bild: ICA logga

För mer information: www.ica.org

På Bra Arkiv, www.braarkiv.se finns deklARATIONEN i sin helhet översatt till svenska.

Ett öppet folkrörelsearkiv i Oskarshamn

Folkrörelsearkivet för mellersta Kalmar län är en tillgång för såväl privatpersoner som forskare. Här finns dokument från omkring 700 föreningar, företag, organisationer och privatpersoner i Oskarshamn, Högsby och Mönsterås kommuner. Samtliga dokument, med några undantag, är tillgängliga för allmänheten och får kopieras.

Dessutom finns här lokaltidningar från de flesta år mellan 1867 och 1975, samt en samling av fanor.

Nya handlingar tillkommer hela tiden och de två personer som arbetar här sorterar, registrerar och är behjälpliga med att ta fram de dokument som efterfrågas.

Kostnaden för att arkivera handlingar här uppgår till 100 kronor per år. Då ingår en hyllmeter. För varje ytterligare hyllmeter tillkommer en kostnad om 50 kronor per år. Arkivet ligger i Oskarshamns kulturhus, samma byggnad som biblioteket och har öppet vardagar under kontorstid. Den som vill besöka arkivet beställer tid via telefon 0491-88 020.

Text: J Teiffel

Hembygd—någonstans i Sverige

”Hur förhåller sig unga till sin hembygd? Vad är bra? Vad är dåligt på orten där de bor? Vad vill de förändra? I ”Hembygd - någonstans i Sverige” berättar ungdomar om hur de känner för sin hembygd, positivt och negativt, de talar om allt från fördomar till grannar. Vissa älskar sin hembygd - andra längtar bort - eller har tvingats därifrån.”

Vid Kalmar läns museum pågår just nu en vandringsutställning med fokus på unga. Utställningen är en del av projektet *Hembygd—någonstans i Sverige* - ett projekt som drivs av Annica Carlsson Bergdahl och Jerker Andersson. Projektet omfattar plattformen: <http://nagonstansisverige.se>, pedagogiskt material, en vandringsutställning och en bok.

Författarna har rest runt i Sverige, träffat och intervjuat ungdomar mellan 15-23 år med olika social bakgrund och erfarenhet, olika intressen och förutsättningar. Ungdomarna har fotograferat och skrivit egna texter. Både utställningen och boken ger unika berättelser om ungas hembygd och om hur dagens Sverige ser ut ur de ungas perspektiv.

Arkivpedagogik—vad är det?

Arkivpedagogik är riktad undervisning som använder arkivmaterial för att synliggöra t. ex en historisk händelse eller en person vars levnadsöde går att följa i arkivmaterialet. Det finns mycket intressant och viktigt gömt i arkiven. Där ryms personliga berättelser, minnen och historiska händelser. Det går ibland att följa en persons liv från födsel till död via originalkällor från arkiven.

Arkivväskan är ett pedagogiskt utformat material där man samlat in kopior på arkivhandlingar och ibland även föremål i en väska om specifika ämnen— en epok (2:a världskriget) eller hur var det att gå skolan i 1800-talets Sverige? Hur var det att arbeta som

sjuksköterska vid ett sjukhus i början av 1940-talet? Arkivväskor kan användas i skolans undervisning med instuderingsfrågor eller i studiecirklar.

I Vimmerby kommun skapade man en arkivväska som kallas för "Mathildaväskan". Materialet i väskan berättar om Mathilda—en verklig person, hämtad ur arkivet. Mathilda var ett oäkta barn som man kan följa från födsel fram till hennes emigration till Amerika vid 9 års ålder.

Till sin hjälp finns olika sorters arkivhandlingar som speglar Mathildas liv och den tid hon lever i. Materialet är hämtat från 1800-talets andra hälft.

För mer information om arkivväskan: www.vimmerby.se

Minneslådor i äldreomsorgen—ett Kultur i vården—projekt (AVEC 2013)

Under åren 2006-2009 genomförde Skånes Arkivförbund och Skånes Hembygdsförbund ett samarbetsprojekt i Klippans kommun, projektet - *Människor, möten och minnen*.

Syftet med projektet var att pröva nya samarbetsmodeller inom kommunen samt att göra en specifik kultursatsning för äldreomsorgen med arkiv och hembygdsföreningar som lokala resurser.

Det producerades sex tematiska minneslådor: *Kaffe, Tvätt, Skomakeri, Barndom, Jul* och *Nöje*. Det arrange-

För mer information om minneslådor eller om projektet. Kontakta: Pia Sander, Skånes hembygdsförbund www.hembygdsforbund.se eller Karin Sjöberg, arkivpedagog vid Malmö stadsarkiv.

rades även föredrag, inspirationsträffar och studiebesök för vårdpersonal.

Tips:

- Förankra idéerna om minneslådor hos ledning, personalgrupp och kollegor.

- Kontakta gymnasiets vårdprogram - eleverna kanske vill hjälpa till?

- Bilda en arbetsgrupp, diskutera lådornas innehåll och börja samla in material.

- Stoppa ner saker som aktiverar alla sinnen: föremål, textilier, foton, texter, tidningar, musik. Använd gärna lokalt material.

- Undvik att stoppa ner för mycket i lådorna.

- Gör en checklista och en enkel handledning till personalen.

Om det värsta händer—beredskap och planering i arkivet (AVEC 2013)

Ibland drabbas arkiv av översvämningar och bränder m.m. och konsekvenserna blir ofta stora. Information skadas eller försvinner helt och material rycks ur sin kontext. Att återställa förluster kan vara svårt, om inte omöjligt.

Går det att arbeta förebyggande på ett effektivt sätt så att detta inte sker?

Katastrofplanering innefattar hela

processen från att **identifiera** och analysera risker, **förebygga** och utbilda till att **bygga upp en beredskap** för hur man ska agera. Det förebyggande arbetet är en ständigt pågående process som kontinuerligt måste uppdateras och revideras.

En riskanalys är ett av de mest centrala begreppen i katastrofplaneringsarbetet.

Källa: "Disaster management—

riskhantering & Riskidentifiering för arkiv" 2013 av William Försth och Inger Ligmajer

Läs mer på: www.arkivveckan.se

Kalmar läns Arkivförbund

Box 705
572 OSKARSHAMN
Telefon: 0491-880 32
klaf@oskarshamn.se
karin.lokrantz@oskarshamn.se
www.arkivkalmarlan.nu

- med tanke på arkiven!

Presentation av länsarkivarien och lite om arkivförbundets visioner och mål

Jag heter Karin Lokrantz Nilsson och har arbetat som länsarkivarie vid Kalmar läns Arkivförbund sen hösten 2010.

Jag har läst 4 år vid Stockholms universitet och har en Fil. Mag. i arkeologi. År 2005 gick jag ut arkivkursen i Uppsala och från år 2006 arbetade jag som projektarkivarie vid olika institutioner och förvaltningar i Stockholm.

Jag bor i Mörtfors—en liten by norr om Oskarshamn.

Jobbet som länsarkivarie vid Kalmar läns Arkivförbund är mitt första "riktiga" arbete inom arkivvärlden.

En av KLAF:s uppgifter är att synliggöra och öka medvetenheten om arkivens roll i samhället—såväl hos allmänheten som beslutsfattare.

Arkivförbundet ska verka för en tydligare profilering av verksamheten i en

strävan att locka nya medlemmar. Detta ska uppnås genom synlighet, bra information, en aktiv hemsida (och facebookside) och genom hög kvalitet i kontakten mellan medlemmar, allmänhet och andra intressenter inom arkivområdet.

Ett av våra viktigaste uppgifter är att stödja våra medlemmar på olika sätt och vara lyhörd för deras behov och önskemål beträffande råd, service och kompetensutveckling.

En av arkivförbundets verksamhetsmål för 2013, är att utveckla och stärka vår position ytterligare genom att erbjuda konsulttjänster inom arkivering och dokumenthantering främst mot föreningar och företag.

Har Du synpunkter, är det något Du vill att vi ska utveckla/ bli bättre på? Välkommen att höra av Dig till mig!

Kalmar läns Arkivförbund (KLAF) är en intresse- och samarbetsorganisation för arkiv och arkivhantering i Kalmar län. Arkivförbundet har ingen arkivdepå och tar således inte emot några arkivhandlingar—det gör där- emot våra medlemsarkiv.

Såväl enskilda som offentliga arkiv kan bli medlemmar i arkivförbundet och vi välkomnar även organisationer på distriktsnivå.

KLAF:

- *tillhandahåller arkivkompetens och verkar för att vara en resurs för arkiv och föreningar i länet.*
- *Rådgivning, utbildning och fortbildning på arkivområdet.*
- *Arbetar för ett ökat användande av arkivens material*
- *Länssamordnare för Arkivens dag*
- *Samordnare för ett länsomfattande arkivnätverk*
- *Arbetar aktivt för att synliggöra arkiven i Kalmar län*

Med vänliga hälsningar Karin Lokrantz Nilsson, länsarkivarie

